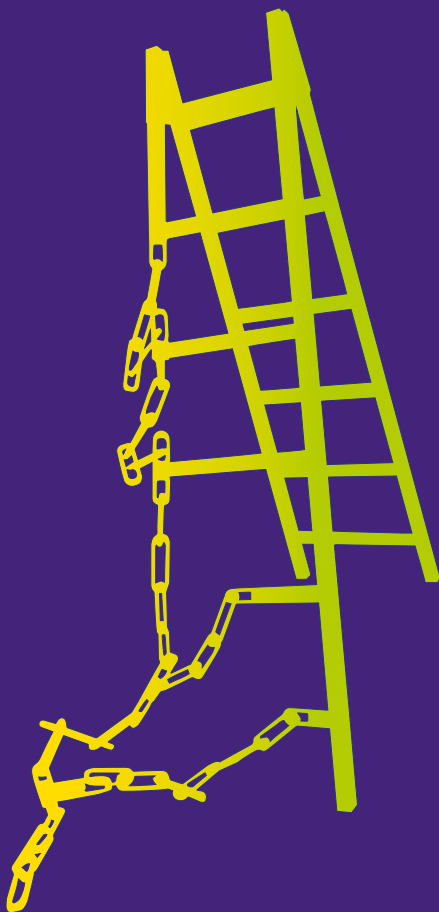

KÉPTELENSÉG

PACSIKA
RUDOLF

FERENCZY MÚZEUMI
CENTRUM

PACSIKA Rudolf: *Aneantizációs szerkezet* | Aneantization structure, 2002
napozóágyak | sunbeds

Egy kultúra elemei sokfelől származhatnak, de jöjjenek bárhonnét, végül többé-kevésbé harmonikus mintázattá szövődnek, és ez a konfiguráció határozza meg az emberek mindennapi, társadalmi, szertartásos és közönséges viselkedését. De soha nem szigorúan és nem is teljesen. Egy kulturális mintázat mindig tartalmaz annyi össze nem illő elemet, hogy termékeny vagy romboló feszültségek keletkezhesseken benne, s még a legharmonikusabb is nagy egyéni variációt megengedő laza keretként képzelhető el csupán. Ez a feszültség és tolerancia eredendően hozzátartozik Pacsika Rudolf kultúrfelfogásához. Pacsika kultúr-mintatárára nyilvánvalóan hatottak az erős „kultúr-morfologiai” divatok – hiszen még olyan kritikus eleme sem vonhatta ki magát hatása alól, hogy túlságosan ragaszkodjon bármiféle merev meghatározókhoz és meghatározásokhoz. Pacsika tudja, hogy minden kultúra életéhez elengedhetetlenül hozzátartozik a szüntelen változás.

Pacsika, mint kulturális ökológus szilárd „szuperorganikus” képződményekként képzei el a kultúrát, amikbe bediffundálhatnak és törvényszerűen be is diffundálnak idegen elemek, ám nem átalakítók és helyettesítők gyanánt, hanem „additív inkrementumok”-ként, amelyek ugyan – kivált, ha párhuzamos irányú belső „innovációk”-hoz adódnak – annyira felgyűlhetnek, hogy akár a felismerhetetlenségig megváltoztathatják a művet, de ez a változás soha nem organikus evolúció eredménye.

A „hatalom” lényege – hogy a kultúra mit enged látni, érezni és tudni, vagy, hogy mi az, amit korlátoz, vagy tilt látni, érezni, tudni. Az elfogadható, hogy a kultúra erőteljesen alakítja azt a valóságot, melyben az emberek tevékenykednek, és ezt a valóságot kritikus szemmel méregeti: miért van ez

PACSIKA Rudolf: *Túlélés emlékmű* | Survival memorial, 2002
objekt | object

PACSIKA Rudolf: *Cím nélkül* | Untitled, 1995–1996
fotó | photo, 40 x 50 cm, részlet | detail

és miért nem más? Fontos megjegyezni, hogy ez a nézőpont részben különbözik attól a szemlélettől, amely a kultúrát misztifikálásnak tekinti.

A misztifikáció szemszögéből a kultúra (= „ideológia”) lehet, hogy „hazudik” az emberi élet valóságáról? – és az elemzés problémáját az jelenti, miképpen éri el a kultúra, hogy az emberek elhiggyék ezeket a hazugságokat. Az itt tárgyalt pacsikai megközelítés szempontjából azonban csupán egyetlen valóság létezik, amelyet tetőtől talpig a kultúra, művészet szervezett meg.

Valójában két problémakört jár körül Pacsika – a gyakorlat hogyan reprodukálja a rendszert, és hogyan változtatja meg azt. Egy egységesített gyakorlat-felfogásnak képesnek kell lennie arra, hogy ugyanazon kereten belül számot adjon mindkét kérdésről. Pillanatnyilag azonban világos, hogy a reprodukcióra való összpontosítás egészen más képet rajzol a rendszerről, mint a változás problémájának középpontba helyezése.

Mi lehet Pacsika gyakorlatának kulcsszimbóluma? Kulcsszimbólumai a folyamat, az időtartam, a reprodukció, a változás, a fejlődés, az evolúció, az átalakulás fogalmai. Az elméleti változásait inkább úgy kell tekintenünk, mint a struktúráktól és rendszerektől a személyekhez és a gyakorlathoz való közelítést, mint a statikus, szinkron elemzéstől a diakronikus, folyamatokban való elemzésre történő áttérést. Ily módon szemlélve ezt a változást, a gyakorlat-szempon-tú megközelítés csupán egyetlen szárnyát jelenti ennek a diakrónia irányába tartó mozgásnak, amely a fejlődés mikro-folyamatait hangsúlyozza.

PROSEK ZOLTÁN

PACSIKA Rudolf: *Meghajlított rádió* | Bent radio, 2009
objekt | object

The elements of a culture may have diverse origins, but wherever they come from, they eventually produce a more or less harmonious pattern, and this configuration determines the everyday, social, ritual and ordinary behaviour of people. This determination, however, is never strict or complete. A cultural pattern always includes some amount of unmatching elements that is sufficient to create productive or destructive tensions in it, and even the most harmonious pattern is to be thought of as a loose framework that permits considerable individual variations. This tension and tolerance are inherent in Rudolf Pacsika's understanding of culture. The powerful fashions of "cultural morphology" evidently influenced Pacsika's repository of cultural patterns – because even such critical components as being too insistent on rigid definers and definitions could not escape the influence. Pacsika knows ceaseless change is an essential part of the life of every culture.

As a cultural ecologist, Pacsika conceives of culture as solid "superorganic" formations, into which foreign elements can and invariably will diffuse, but not as transformers and substitutes, but as "additive increments," which – especially when added to internal "innovations" that point in parallel directions – can accumulate to such an extent that they can change the work beyond recognition, but this change is never the result of organic evolution.

"Domination" – i.e. what culture allows us to see, feel and know – has transformed into a restriction or prohibition of things that can be seen, felt or known. It can be accepted that culture vigorously shapes the reality in which people act, and adopts a critical stance towards this reality: why is a thing the way it is, and not differently? It is important to

note that this stance differs, at least in part, from the view that culture is mystification.

From the angle of mystification, culture (which equals “ideology”) may be “lying” about the reality of human life, and the challenge for analysis is to identify the ways and means by which culture gets people to believe these lies. However, for Pacsika’s approach, which is our concern here, there is only one kind of reality, which is postulated by culture, by art.

As a matter of fact, Pacsika examines two sets of problems: how practice reproduces the system, and how it changes it. A unified concept of practice should be able to address both questions within the same framework. Currently, however, it is clear that focusing on the reproduction paints a very different picture of the system than concentrating on the problem of change.

What is the key symbol of Pacsika’s practice? Grouped around his key symbols are the concepts of time, process, duration, reproduction, change, development, evolution and transformation. The changes of his theory should be seen as a shift from structures and systems towards people and practice – a shift from static, synchronous analyses towards diachronic analyses of processes. Viewed in this way, the practice-oriented approach seems only one wing of this movement towards diachrony, which emphasises the micro-processes of development.

ZOLTÁN PROSEK

PACSIKA Rudolf: *Cím nélkül* | Untitled, 2000
hegesztett lánc | welded chain

PACSIKA Rudolf: *Tériszony* | Agoraphobia, 2010
kerékpárok, gumi, mikroszkóp, csillagászati távcső | bicycles, rubber tube,
microscope, astronomical telescope

A KIÁLLÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ PROGRAMOK

SZEPTEMBER 29. CSÜTÖRTÖK 18.00 ÓRA

Kiállítás megnyitó | Pacsika Rudolf – Képtelenség
Megnyitja: Kukorelly Endre író, költő
Közreműködők: DJ GLMB aka Galamb

OKTÓBER 8. SZOMBAT 17.00 ÓRA

Tatai Erzsébet művészettörténész tárlatvezetése
Belépőjeggyel látogatható

OKTÓBER 16. VASÁRNAP 10.00-12.00 ÓRA

Családi nap | Képtelen képregény
Kreatív foglalkozás Pacsika Rudolf közreműködésével.
Díja: 500 Ft/fő (7 év alattiak 1 kísérőjének ingyenes).
Regisztráció: muzeumpedagogia@muzeumicentrum.hu

OKTÓBER 16. VASÁRNAP 17.00 ÓRA

Múzeumi mesék | Döntés Képtelenség
Önismereti foglalkozás felnőtteknek.
Foglalkozásvezető: Nagy Luca meseterapeuta
Belépőjeggyel látogatható

NOVEMBER 18. PÉNTEK 17.00 ÓRA

Hornyik Sándor művészettörténész tárlatvezetése
Belépőjeggyel látogatható

DECEMBER 7. SZERDA 17.00 ÓRA

Könyvbemutató az Írók Boltjában
(1061 Budapest, Andrássy út 45.)
Ingyenesen látogatható

DECEMBER 17. SZOMBAT 16.00 ÓRA

Finisszázs
Belépőjeggyel látogatható

- A rendezvények előzetes regisztrációval (**regisztracio@muzeumicentrum.hu**) látogathatóak.
- **Hírlevél feliratkozás** (hírek, programok, érdekességek a Ferenczy Múzeumi Centrum életéből): www.muzeumicentrum.hu
- Pénztárzárás: 17:30
Jegyvásárlás: a helyszínen, a www.muzeumicentrum.hu vagy a jegymester.hu oldalon.
- Éves bérleteink a váltástól számított 365 napig érvényesek. Kaphatók a múzeumi pénztárakban, a jegymester.hu-n és a szentendrei TourInform irodában.
- A programváltoztatás jogát fenntartjuk!
- MűvészetMalom, 2000 Szentendre, Bogdányi utca 32.

A broszúra Pacsika Rudolf: *Képtelenség* című kiállítása alkalmából készült. Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre, 2022. szeptember 30. – 2022. december 18.

This brochure was published on the occasion of the exhibition entitled Rudolf Pacsika: *Impossibility*. Ferenczy Museum Center, Szentendre, 30 September 2022 – 18 December 2022

Kiadja | Publisher Ferenczy Múzeumi Centrum

Felelős kiadó | Publication overseen by PROSEK Zoltán

Kurátor | Curator PROSEK Zoltán

Grafikai terv | Graphic design ELN Ferenc
Angol fordítás | English translation MIHÁLY Árpád
Fotó | Photo DEIM Balázs, KERÉKES Zoltán

Nyomda | Press Pannónia Nyomda Kft.

A borítón | on the cover
Extending Evolution, 2004

© szerzők | The authors
© fordítók | The translators
© Ferenczy Múzeumi Centrum, 2022

A broszúra szerzői jogilag védett. A kiadó előzetes írásos hozzájárulása nélkül részleteiben sem reprodukálható | All rights reserved. No part of this brochure can be reproduced without express written permission from the publisher.

KULTÚRA HU

ART:BUSINESS

ÚjMűvészet®

fidelio

PAPAGENO

nca

Szentendre

A kiállítás csütörtöktől vasárnapig
10 és 18 óra között látogatható.
The exhibition is on view from Thursday
to Sunday from 10 am to 6 pm.

FERENCZY MÚZEUMI
CENTRUM

SZENTENDRE
2022

Infó: +36 20 779 6657 | info@muzeumicentrum.hu
www.muzeumicentrum.hu | [f/ferenczymuzeumicentrum](https://www.facebook.com/ferenczymuzeumicentrum)
[@muzeumicentrum](https://www.instagram.com/muzeumicentrum) | [ferenczymuzeumicentrum](https://www.youtube.com/ferenczymuzeumicentrum)

#KEPTELENSÉG #IMPOSSIBILITY #PACSIKARUDOLF
#MUZEUMICENTRUM #MUVESZETMALOM #SZENTENDRE